

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. №...../.....2015 г.

ДО
Г-ЖА ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И
ВОДИТЕ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Павел Гуджеров, заместник-министър на околната среда и водите

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВАСИЛЕВА,

На 12-13 февруари се проведе работна среща между представители на Дирекция „Управление на водите“, Басейновите Дирекции за управление на водите, института по биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН (ИБЕИ-БАН) представители на неправителствени организации (НПО), между които ВВФ, Прозрачни планини, Рибарско сдружение „Балканка 2009“, българско каяк общество и др.

Срещата беше инициирана от неправителствените организации, като беше обсъден процеса на разработване на вторите планове за управление на речните басейни, пропуските в първите ПУРБ и препоръките на ЕК, които трябва да бъдат изпълнени с вторите ПУРБ, като НПО поставиха основен акцент върху прилагането на законодателството по водите и защита на природата и въздействието върху водните екосистеми от разрешените дейности по изземване на наносни отложения и производство на електроенергия.

Особено внимание беше обърнато върху съществуващите малки водоелектрочески централи (МВЕЦ), тяхната експлоатация, условия, при които е разрешено водовземането/ползването на водното тяло, както и съществуващия контрол. Беше показана интернет страница, разработена от НПО на която може да бъде намерена информация, вкл. снимков материал за работата на съществуващите МВЕЦ.

Основното послание на НПО е, че експлоатацията на МВЕЦ във вида и при условията, при които се изграждат и експлоатират водят до погиване на околната среда, поради недостатъчен отток след МВЕЦ, липса на адекватни рибни проходи за миграция на рибите и невъзможност за естествено движение на твърдия отток (седиментите), които заедно и поотделно правят невъзможно функционирането на екосистемите. В допълнение, Министерството на околната среда и водите и неговите структури не упражняват ефективен контрол (превантивен и последващ), тъй като липсва методика

София 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22
Тел: + 359 (2) 940 6149, Факс: +359 (2) 987 5318

за определяне на екологичния минимум, както и на нормативни изисквания за проектиране, изграждане и експлоатация на МВЕЦ, осигуряващи свободно движение на риби и седименти. Не на последно място, липсват адекватни законови разпоредби за административно-наказателна отговорност при нарушаване дори на съществуващите изисквания и условия в разрешителните, тъй като единствено се налагат глоби, които са в минимален размер и които не водят до търсения ефект водоползвателят да приведе дейността си в съответствие.

Поставени бяха и въпроси за определяне на зоните за рекреация (отдых и водни спортове) и недостатъчната методологична и информационна база, вкл. данни от мониторинг.

Въз основа на конкретните проблеми идентифицирани по време на срещата, както и с оглед засилване на контрола от страна на държавата в лицето на МОСВ и неговите структури по опазване на околната среда и водите предлагам предприемането на следните действия в краткосрочен (до 12 месеца) и средносрочен план (в рамките на действие на новия ПУРБ), чрез които да бъдат постигнати реални резултати по подобряване на състоянието на водите и водните екосистеми и с които да се възвърне доверието на НПО и на гражданите в ролята на МОСВ като орган по управление на водите.

1. Краткосрочни действия

а. Изготвяне на предложение за законодателни изменения, чрез които:

- да се въведе принципа за прилагане на принудителни-административни мерки или отнемане на разрешителните при повторно (или трето) нарушаване на условия в издадени разрешителни, както и на дефиниция за увреждане или погиване на околната среда, при които също се прилагат такива мерки;

- да се въведе нормативно изискване за издаване на наредба за проучване, проектиране, изграждане, експлоатация, контрол на МВЕЦ

б. Изготвяне и утвърждаване от директора на дирекция „Управление на водите“ на подходи за определяне на екологичния отток при различни типове реки, съгласно идентифицираните на европейско ниво добри практики, като осигуряването на този отток да се включи като мярка във вторите ПУРБ.

в. Изготвяне и издаване от министъра на земеделието и храните и министъра на околната среда и водите на наредба за условията, редът и техническите изисквания за изграждане на рибни проходи на основание чл. 44б, ал. 3 от Закона за рибарството и аквакултурите, на базата на съществуващото ръководство на Организацията по храни и селско стопанство към Обединените нации (Рибни проходи – проектиране, размери и мониторинг).

г. Изготвяне и приемане от МС на изменение в наредбата за ползването на повърхностните води, с което да се вмени на титулярите на разрешителни за изграждане на МВЕЦ да изградят и монтират за своя сметка системи за автоматично измерване на водното количество след водовземаването/ползването, като данните се изпращат онлайн на компетентния орган и за наблюдение в реално време на изпълнение на изискванията за осигуряване на екологичния отток.

д. Въвеждане на мораториум върху издаването на разрешителни за водовземаване/ползване за изграждане на МВЕЦ до влизането в сила на предвидените за издаване/изменение нормативни разпоредби;

е. Извършване на проверки от БД за установяване на реалното местоположение (координати) на водовземаването и заустването обратно във водното тяло за всички изградени МВЕЦ;

г. Разработване на методика за определяне на зони за бъдещо развитие на ВЕЦ; зони, защитени от изграждане на ВЕЦ и зони, в които е възможно изграждането на ВЕЦ, но след спазване на определени ограничения и изисквания (рибни проходи, екологичен минимум и др.) и стратегически инструмент за планиране на базата на приетата такава от МКОРД и разработване, както и критерии за разрешаване на ВЕЦ (такъв проект е предвиден по норвежката програма).

h. Публикуване на интернет страниците на Басейновите Дирекции на данни от извършения контрол на МВЕЦ, вкл. на снимков материал;

i. Включване в програмите от мерки във вторите планове за управление на речните басейни на забрани и ограничения по отношение на изграждането на МВЕЦ, произтичащи от новата нормативна уредба

2. Средносрочни действия

а. Издаване на наредба за проучване, проектиране, изграждане, експлоатация, контрол на МВЕЦ, при вземане предвид на документите по т.1, букви с, d, g;

б. Преразглеждане на всички издадени разрешителни за водовземане/ползване с цел производство на електроенергия и привеждането им в съответствие с изискванията на измененията в нормативната уредба и:

- определяне на точното им местоположение (координати на водовземането и на връщането на водите във водното тяло);

- определяне на екологичния минимум съгласно приетите подходи;

- изискванията по отношение на рибните проходи

с. Реконструкция на съществуващите МВЕЦ за привеждане в съответствие с измененията в нормативната уредба и условията в произдаденото разрешително

Във връзка с ръководство „Рибни проходи – проектиране, размери и мониторинг“ проведохме разговори с г-н Янко Янков, представител на Асоциацията на природозащитните организации, ловно-рибарските дружества и клубовете по спортен риболов (АПОЛРДКСР) гр. Бургас, който е и член на комитета за наблюдение на ОП „Рибарство“, като получихме неговото уверение че е възможно осигуряване на превод на ръководството от асоциацията и възлагане на адаптирането му към българските видове риби по тази оперативна програма. Поради това предлагаме да бъдат проведени допълнителни разговори с УО на ОП „Рибарство“ за финансиране на дейностите по адаптиране на ръководството и за изготвяне на наредба за условията, редът и техническите изисквания за изграждане на рибни проходи.

Във връзка с разработването на наредба за проучване, проектиране, изграждане, експлоатация, контрол на МВЕЦ, предвид спецификата на въпросите които следва да бъдат уредени, е необходимо обсъждане на разработване на наредбата с Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и осигуряване на необходимите средства за включването на външни експерти (от бюджетите за 2015 г. на МЕ, МОСВ и Камарата на инженерите).

Моля за Вашето одобрение да бъдат предприети предложените действия с цел засилване на контрола от страна на МОСВ и подобряване на състоянието на водите и на водните екосистеми.

ПАВЕЛ ГУДЖЕРОВ